

[Frode Jakobsen.]

kommunisterne der truer; og rede til at gøre det i fællesskab med hele den øvrige demokratiske verden.

Også på anden måde er ingenting mere misvisende end at påberåbe sig frihedsbevægelsen som argument imod Atlantunionen. Da frihedsrådet i efteråret 1944 gik ind i forhandlinger med de politiske partier om dannelsen af en samlingsregering, var der to ting, som var en udtrykkelig, skriftligt udformet betingelse: for det første, at alle drømme om Danmarks isolerede neutralitet måtte være drømt til ende, og for det andet, at Danmark måtte være rede til at ofre det på vort forsvar, som kunne gøre os til en ligeberettiget partner i det demokratiske sammenhold. Dette var vendt imod det, som vi dengang sammen kaldte den scavenianske isolationisme, og dokumentet var forfattet af den nuværende redaktør af „Land og Folk“, Børge Houmann og mig.

Det er rigtigt, at mange ting har ændret sig i mellemtiden. Den helhed, som vi talte om dengang, det blev ikke hele verden, men kun de vestlige demokratier. Men kommunisterne må kunne forstå, at den naturlige konsekvens af vore ideer fra dengang for alle os andre — og vi var dog det store flertal indenfor den frihedsbevægelse, som kommunisterne nu påberåber sig —, det må være netop tilslutning til det internationale sammenhold om demokratiet, som i dag er en mulighed, altså tilslutning til Atlantunionen. Det, der var frihedsbevægelsens idé under besættelsen, var nødvendigheden af at tænke i større enheder end Danmark, og pligten til at bære byrden på lige fod med andre folk. Det er efter min mening den indstilling, som netop nu med Atlantpagten endelig har sejret i det danske folk. Det er altså — tværtimod det, kommunisterne siger — frihedsbevægelsens grundidé, der dermed har sejret.

At vi, der stod sammen under besættelsen, nu må mødes som modstandere, kan man kun finde smerteligt, men i politik kan man nu engang ikke dele sig efter minder, men må dele sig efter meninger. Det, der først og fremmest er sørgeligt, er, at den verden, der tilsammen knuste Hitler, i dag står delt. Det må vi allesammen beklage, men fra min side skal der ikke lyde nogen beklagelse over, at Danmark i dag bekender sig til den større sammenhæng, til den internationale solidaritet, som netop var det, frihedsbevægelsen og — troede vi dengang — også kommunisterne kæmpede for. Denne internationale solidaritet tror jeg også

danske arbejdere efter hele arbejderbevægelsens fortid vil være i stand til at forstå trods al kommunistisk propaganda.

Må jeg efter denne polemik mod kommunisterne tilføje nogle få ord i almindelighed.

Man hører en række forskellige motiveringer for at tilslutte sig Atlantunionen. Nogle siger: fordi det giver os større sikkerhed for, at Danmark vil blive befriet efter en besættelse — altså teorien om en bedre genopstandelse. Det kan efter min opfattelse ikke være det, som man skal lægge vægten på — vi ved ikke, hvad der vil være tilbage til at genopstå. Så er der andre, der siger: fordi det vil betyde hjælp til at forsvare os i tilfælde af, at vi skulle blive angrebet. Heller ikke det kan efter min mening være en hovedgrund, for vi må gøre os klart, at vort lands situation er yderst ulykkelig, hvis det overhovedet kommer til krig.

Hovedgrunden må være, at hvis alle demokratier står sammen, og dette på forhånd er slået fast, så er der grund til at tro, at der slet ingen krig kommer. Hvis det var sket allerede i 30'erne, er der grund til at tro, at vi var blevet forskånet for alt det, vi har været igennem. Det drejer sig jo ikke om at vinde en krig, men om at undgå en krig, og der er ingen, der begynder en krig, hvis man på forhånd har sikkerhed for at tabe den. Derfor er også kommunisternes agitation om, at Atlantpagten betyder krig, fuldstændig falsk. Især for et lille land som Danmark kan der ikke skabes en større sikkerhed — hundrede procents sikkerhed får vi aldrig —, men der kan ikke skabes en større sikkerhed, end hvis hele verden ved, at Danmark ikke kan røres, uden at det får de allerstørste konsekvenser.

Hovedgrunden for vor tilslutning må være ønsket om at undgå krig. Men hvorledes opnås det, kan man så igen spørge. Nogle siger: ved våben fra Amerika. Det er vigtigt for Danmark at få våben, men danske våben kan aldrig forhindre en krig. Vigtigere end våben er militær planlægning, generalstabsforhandlinger. I 1940 var England villig til at hjælpe Norge. Det kunne ikke, og hvorfor kunne det ikke? Fordi England havde at gøre med et tysk angreb, som var planlagt i alle detaljer, medens det selv ikke havde nogen form for plan, stod uden tilstrækkeligt kendskab til norsk militær og norsk geografi, fordi de to lande ikke havde samarbejdet i fredstid. Militær planlægning er vigtigere end våben, men det vigtigste er hverken militær planlægning eller våben, det er den moralske faktor,